

[B] **EEN VLAAMS-NATIONALIST DIE BUITEN DE
BEGANE PADEN TRAD. MAURITS COPPIETERS**

Heel strikt genomen duurde de politieke loopbaan van Maurits Coppieters (1920-2005) welgeteld negentien jaar: met name van begin januari 1965, toen hij de eed aflegde als gemeenteraadslid in Sint-Amandsberg tot eind januari 1984, toen hij ontslag nam uit de gemeenteraad van Sint-Niklaas. Het maatschappelijke engagement van deze historicus (en later ook jurist) op (inter)nationaal vlak bestreek echter bijna een halve eeuw: van zijn aantreden als verbondscmissaris van het Vlaams Verbond der Katholieke Scouts in 1948 tot de publicatie — samen met de socialist Norbert De Batselier (*1947) — van *Het Sienjaal*, als aanzet tot de bundeling en de vernieuwing van de progressieve krachten in Vlaanderen in 1996. Ondertussen was Coppieters onder meer voorzitter geworden van de Vlaamse Volksbeweging (1957-1963), de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap (1977-1978), de Vlaamse vleugel van het Nationaal Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking/NCOS (1981-1989) en het Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme/ADV N (1984-1986). Zijn bekendheid ontleende hij evenwel vooral aan het feit dat hij namens de Volksunie een opgemerkt en actief lid was van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers (1965-1971) en de Senaat (1971-1979) én van het eerste rechtstreeks verkozen Europese parlement (1979-1981). De privéloopbaan van Coppieters, vader van drie kinderen, zou men ietwat schematisch kunnen samenvatten als: van Sint-Niklaas tot Sint-Niklaas, met heel wat tussenstations. Hij werd in de Wase hoofdstad geboren op 20 mei 1920 als zevende en jongste kind van een bankbediende, kwam er tijdens zijn middelbare studies aan het Sint-Jozef Klein Seminarie in contact met de Vlaamse beweging en werd er begraven op 19 november 2005.

In zijn bijdrage aan *Het laatste jaar van de klaproos. Denkend aan Maurits Coppieters* stelt Frans-Jos Verdoodt — historicus, eindredacteur van deze bundel en voorzitter van het ADVN — dat laatstgenoemde, in 1984 opgerichte instelling altijd heeft “getracht om een substantiële bijdrage te leveren tot de verwetenschappelijking van de geschiedschrijving in Vlaanderen, niet in de

laatste plaats door zijn publicaties” (p. 193). Dit is zeker ook het geval voor dit door het ADVN uitgegeven huldeboek, vooral wat betreft de geschiedenis van de dekloralisering, de ontzuiling, de pluralistische samenwerking, (de democratisering van) het onderwijs, de vredesbeweging, de internationalisering van de mentaliteit en de linkse of progressieve frontvorming in Vlaanderen en ook de soms woelige interne geschiedenis van de Volksunie. Deze verzamelbundel die vrij evenwichtig blijft, ondanks de bij dergelijke initiatieven onvermijdelijke onderlinge kwaliteitsverschillen, geeft blijk van een warme, maar kritische sympathie voor de geportretteerde, zowel in de meer historisch-beschrijvende als in de eerder memorerende teksten.

Maurits Coppieters, een man van “aristocratische hoffelijkheid én warmbloedige onstuimigheid” (p. 77), was een uitstekende leraar met gezag én een schitterende redenaar met charisma, die het levende bewijs vormde dat emotie een kracht is of kan zijn, onder meer om mensen te overtuigen. Zoals zijn streek- en partijgenote Nelly Maes, die mede via hem de stap naar de (partij)politiek zette, het even bondig als treffend formuleerde: “Coppieters inspireerde meer dan hij doceerde” (p. 142). Deze man die “een leven van vele levens” leefde (p. 85), wordt door diverse auteurs in deze huldebundel terecht gekenschetst als een voluntarist en een utopist, die bleef “streven naar een betere wereld” en bleef geloven in “de maakbaarheid ervan” (p. 88). Precies deze fundamentele houding en instelling deed hem in de loop der jaren geleidelijk steeds verder opschuiven naar “links”, waardoor hij in bepaalde katholieke en vooral Vlaams-nationalistische milieus soms fel werd gecontesteerd en meermaals gebrouilleerd raakte met zijn eigen partij. Dit was ook het gevolg van het feit dat Maurits Coppieters geen banden had met het flamingantisme, laat staan in de collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog, en dat ondanks zijn pleidooi voor amnestie — in het Belgische parlement en elders. Inmiddels hield hij ondanks twijfels en crisissen levenslang vast aan het katholieke geloof en werd hij ten grave gedragen met een oecumenische dienst in de Onze-Lieve-Vrouwkerk van zijn geboortestad. Illustratief voor zijn tot op hoge leeftijd aangehouden open, ruime en brede kijk op de samenleving, was daarnaast zijn uitspraak op de Daensdag van 1994 in Aalst: “Kijk

dan toch naar de wereld van vandaag” (p. 73). Ook klinken — zeker voor wie het destijds niet (bewust) heeft meegemaakt — de (parlementaire) pleidooien van Maurits Coppieters uit de jaren 1960 en 1970 voor “de beperking van de salarissen van bestuurders van vennootschappen, de economische en sociale integratie van mindervaliden” en “de bestrijding van lawaai” verrassend actueel (p. 45). Hetzelfde geldt voor wat hij in 1989 — twintig jaar geleden! — verklaarde over het door de Westerse landen te voeren Afrikabeleid: “de Islam moet gezien worden als een component, een positieve, in een bredere politiek ten opzichte van dit belangrijke deel van de wereld” (p. 71).

“Samengevat kwam de strijdbare flamingant Maurits Coppieters over als een christelijk geïnspireerde humanist, democratisch ingesteld, met als hoofdbekommernis de totstandkoming van een sociaal rechtvaardig en levensbeschouwelijk pluralistisch Vlaanderen met volledig zelfbestuur” (p. 177), zo noteerde een voormalige medewerker van het Vormingsinstituut Lodewijk Dotsfel (van de Volksunie) in zijn bijdrage in *Het laatste jaar van de klaproos* (p. 177). Echter, voor “de Vlaams-nationalist die overduidelijk een internationalist was” (p. 9), hield de wereld — en gelukkig maar — niet op bij Vlaanderen. Coppieters plaatste de regio waar hij geboren was en woonde immers “tegenover de brede spiegel van sociale en mondiale rechtvaardigheid” (p. 83). De suggestie van de Gentse emeritus-hoogleraar hedendaagse geschiedenis en ere-gouverneur van de Provincie Oost-Vlaanderen, Herman Balthazar, “om het Gentse stadsbestuur te vragen om de eerstvolgende nieuwe straat in de deelgemeente Sint-Amandsberg de naam van Maurits Coppieters te geven” (p. 83), kunnen wij dan ook alleen maar toejuichen en steunen.

NICO VAN CAMPENHOUT

FRANS-JOS VERDOODT m.m.v. PETRA GUNST en
FRANK SEBERECHTS (red.), *Het laatste jaar van de klaproos.*
Denkend aan Maurits Coppieters, Van Halewyck,
Leuven / ADVN, Antwerpen, 2009, 247 p.